

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

19 ноември 2019 година *

Съдържание

Правна уредба	4
Правото на Съюза	4
Договорът за ЕС	4
Хартата	4
Директива 2000/78	5
Полското право	5
Конституцията	5
Новият закон за Върховния съд	6
– Разпоредбите за намаляването на пенсионната възраст на съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд)	6
– Разпоредбите за назначаването на съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд)	7
– Разпоредбите за дисциплинарната колегия	7
Законът за устройството на административните съдилища	9
Законът за KRS	9
Споровете в главните производства и преюдициалните въпроси	11
Производството пред Съда	14
По преюдициалните въпроси	16
По първия въпрос по дела C-624/18 и C-625/18	16
По въпросите по дело C-585/18 и по втория и третия от въпросите по дела C-624/18 и C-625/18.	17

* Език на производството: полски.

По въпроса за компетентността на Съда	17
По евентуалната липса на основание за постановяване на съдебно решение по същество	19
По допустимостта на втория и третия от въпросите по дела C-624/18 и C-625/18.....	23
По съществуването на втория и третия от въпросите по дела C-624/18 и C-625/18.....	23
По съдебните разноски	32

„Преюдициално запитване — Директива 2000/78/ЕО — Равно третиране в областта на заетостта и професиите — Недопускане на дискриминация въз основа на възрастта — Намаляване на пенсионната възраст на съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд, Полша) — Член 9, параграф 1 — Право на средства за правна защита — Член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз — Ефективна съдебна защита — Принцип на независимост на съдебната власт — Създаване на нова колегия в Sąd Najwyższy (Върховен съд) с компетентност в частност по делата във връзка с пенсионирането на съдиите в този съд — Колегия, която се състои от нови съдии, назначени от президента на Република Полша по предложение на Националния съдебен съвет — Независимост на този съвет — Правомощие да се остави без приложение националното законодателство, което не е в съответствие с правото на Съюза — Предимство на правото на Съюза“

По съединени дела C-585/18, C-624/18 и C-625/18

с предмет три преюдициални запитвания, отправени на основание член 267 ДФЕС от Sąd Najwyższy (Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych) (Върховен съд, колегия по трудови и социалноосигурителни спорове, Полша) с актове от 30 август 2018 г. (C-585/18) и от 19 септември 2018 г. (C-624/18 и C-625/18), постъпили в Съда на 20 септември 2018 г. (C-585/18) и на 3 октомври 2018 г. (C-624/18 и C-625/18), в рамките на производства по дела

А. К.

срещу

Krajowa Rada Sądownictwa (C-585/18),

и

СР (C-624/18),

ДО (C-625/18)

срещу

Sąd Najwyższy,

с участието на

Prokurator Generalny, представляван от Prokuratura Krajowa,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: К. Lenaerts, председател, R. Silva de Lapuerta, заместник-председател, J.-С. Bonichot, А. Prechal (докладчик), Е. Regan, P. G. Xuereb и L. S. Rossi, председатели на състави, Е. Juhász, М. Plešič, J. Malenovský, и N. Piçarra, съдии,

генерален адвокат: Е. Танчев,

секретар: М. Aleksejev, началник на отдел, и R. Schiano, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебните заседания от 19 март и 14 май 2019 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за А. К., СР и DO, от S. Gregorczyk-Abram и M. Wawrykiewicz, adwokaci,
- за Krajowa Rada Sądownictwa, от D. Drajewicz, J. Dudzicz и D. Pawełczyk-Woicka,
- за Sąd Najwyższy, от M. Wrzołek-Romańczuk, radca prawny,
- за Prokurator Generalny, представляван от Prokuratura Krajowa, от S. Bańko, R. Hernand, A. Reczka, T. Szafrński и M. Szumacher,
- за полското правителство, от B. Majczyna и S. Żyrek, в качеството на представители, подпомагани от W. Gontarski, adwokat,
- за латвийското правителство, от I. Kucina и V. Soņesa, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от H. Krämer и K. Herrmann, в качеството на представители,
- за Надзорния орган на ЕАСТ, от J. S. Watson, C. Zatschler, I. O. Vilhjálmssdóttir и C. Howdle, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 27 юни 2019 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 2 ДЕС и член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, на член 267, трета алинея ДФЕС, на член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“) и на член 9, параграф 1 от Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите (ОВ L 303, 2000 г., стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 6, стр. 7).
- 2 Запитванията са отправени в рамките на спорове, единият от които се води между А. К., съдия в Naczelny Sąd Administracyjny (Върховен административен съд, Полша), от една страна, и Krajowa Rada Sądownictwa (Национален съдебен съвет, Полша) (наричан по-нататък „KRS“), от друга (дело С-585/18), а останалите — между СР и DO, съдии в Sąd Najwyższy (Върховен съд, Полша),

от една страна, и последно посочения съд, от друга (дела C-624/18 и C-625/18), по повод на предсрочното пенсиониране на тези съдии вследствие на влизането в сила на ново национално законодателство.

Правна уредба

Правото на Съюза

Договорът за ЕС

3 Член 2 ДЕС гласи:

„Съюзът се основава на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства. Тези ценности са общи за държавите членки в общество, чиито характеристики са плурализмът, недискриминацията, толерантността, справедливостта, солидарността и равенството между жените и мъжете“.

4 Член 19, параграф 1 ДЕС гласи:

„Съдът на Европейския съюз се състои от Съд, Общ съд и специализирани съдилища. Той осигурява спазването на правото при тълкуването и прилагането на Договорите.

Държавите членки установяват правните средства, необходими за осигуряването на ефективна правна защита в областите, обхванати от правото на Съюза“.

Хартата

5 Дял VI от Хартата е озаглавен „Правосъдие“ и включва член 47, „Право на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес“, който гласи:

„Всеки, чиито права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били нарушени, има право на ефективни правни средства за защита пред съд в съответствие с предвидените в настоящия член условия.

Всеки има право неговото дело да бъде гледано справедливо и публично в разумен срок от независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон. [...]

[...]“.

6 Член 51 от Хартата е озаглавен „Приложно поле“ и гласи:

„1. Разпоредбите на настоящата харта се отнасят за институциите, органите, службите и агенциите на Съюза при зачитане на принципа на субсидиарност, както и за държавите членки, единствено когато те прилагат правото на Съюза. В този смисъл те зачитат правата, спазват принципите и насърчават тяхното прилагане в съответствие със своите компетенции и при зачитане на предоставените в Договорите компетенциите на Съюза.

2. Настоящата харта не разширява приложното поле на правото на Съюза извън компетенциите на Съюза, не създава никакви нови компетенции или задачи за Съюза и не променя компетенциите и задачите, определени в Договорите“.

7 Член 52, параграф 3 от Хартата предвижда:

„Доколкото настоящата Харта съдържа права, съответстващи на права, гарантирани от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи [подписана в Рим на 4 ноември 1950 г.], техният смисъл и обхват са същите като дадените им в посочената Конвенция. Тази разпоредба не пречи правото на Съюза да предоставя по-широка защита“.

8 Що се отнася до член 47, втора алинея от Хартата, в Разясненията относно Хартата на основните права (ОВ С 303, 2007 г., стр. 17) се уточнява, че тази разпоредба съответства на член 6, точка 1 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (наричана по-нататък „ЕКПЧ“).

Директива 2000/78

9 Член 1 от Директива 2000/78 гласи:

„Целта на настоящата директива е да регламентира основната рамка за борба с дискриминацията, основана на [...] възраст [...] по отношение на заетостта и упражняването на занятие, с оглед прилагането в държавите членки на принципа за равно третиране“.

10 Член 2, параграф 1 от тази директива предвижда:

За целите на настоящата директива „принципът за равно третиране“ означава, че няма да има пряка или непряка дискриминация въз основа[...] на който и да е от признаците, посочени в член 1“.

11 Член 9, параграф 1 от Директива 2000/78 гласи:

„Държавите членки осигуряват, че съдебните и/или административни процедури [...] за привеждане в изпълнение на задълженията по настоящата директива са достъпни за всички лица, които считат себе си засегнати поради неприлагането спрямо тях на принципа за равно третиране, дори след като връзката, в която е извършена предявената дискриминация е прекъсната“.

Полското право

Конституцията

12 Съгласно член 179 от Конституцията съдиите се назначават от президента на Република Полша (наричан по-нататък „президентът на Републиката“) по предложение на KRS за неопределен срок.

13 Член 186, параграф 1 от Конституцията гласи:

„[KRS] е пазител на независимостта на съдилищата и съдиите“.

14 Член 187 от Конституцията гласи:

„1. [KRS] се състои от:

- 1) първия председател на Sąd Najwyższy (Върховен съд), министъра на правосъдието, председателя на Naczelny Sąd Administracyjny (Върховен административен съд) и едно лице, назначено от президента на Републиката;
- 2) 15 членове, избрани измежду съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд), в общите съдилища, в административните съдилища и във военните съдилища;
- 3) четирима членове, избрани от Сейма измежду народните представители, и двама членове, избрани от Сената измежду сенаторите.

[...]

3. Мандатът на лицата, избрани за членове на [KRS], е четири години.

4. Организационната структура, обхватът на дейността и процедурите за работа на [KRS], както и начинът на избор на неговите членове, се определят със закон“.

Новият закон за Върховния съд

– Разпоредбите за намаляването на пенсионната възраст на съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд)

15 Член 30 от Ustawa o Sądzie Najwyższym (Закон за Върховния съд) от 23 ноември 2002 г. (Dz. U., 2002 г., позиция 240) предвижда, че съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд) се пенсионира на 70-годишна възраст.

16 На 20 декември 2017 г. президентът на Републиката подписва Ustawa o Sądzie Najwyższym (Закон за Върховния съд) от 8 декември 2017 г. (Dz. U., 2018 г., позиция 5, наричан по-нататък „новият закон за Върховния съд“), който влиза в сила на 3 април 2018 г. Впоследствие този закон е многократно изменен.

17 Член 37 от новия закон за Върховния съд гласи:

„1. Съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд) се пенсионира при навършване на 65-годишна възраст, освен ако не по-късно от шест месеца и не по-рано от дванадесет месеца преди достигането на тази възраст подадат декларация, че искат да продължат да изпълняват длъжността си, като представят удостоверение, издадено съгласно действащите изисквания относно кандидатите за длъжност съдия, че здравословното им състояние позволява да изпълняват длъжността съдия, и президентът [на Републиката] им разреши да продължат да изпълняват длъжността си в Sąd Najwyższy (Върховен съд).

1а. Преди да разреши на съдия да продължи да изпълнява длъжността си в Sąd Najwyższy (Върховен съд), президентът [на Републиката] взема становището на [KRS]. [KRS] представя становището си на президента [на Републиката] в срок от 30 дни от датата, на която е поискано. Ако в срока по второ изречение [KRS] не представи становище, счита се, че становището му е положително.

1b. При изготвянето на становището по параграф 1a [KRS] взема предвид интереса на правосъдието и всеки значим обществен интерес, по-специално рационалното използване на кадрите на Sąd Najwyższy (Върховен съд) или потребностите във връзка с натовареността на отделните колегии на Sąd Najwyższy (Върховен съд).

[...]

4. Разрешението по параграф 1 се предоставя за срок от три години с възможност за еднократно подновяване [...].

18 Член 39 от този закон гласи:

„Президентът [на Републиката] утвърждава датата на пенсиониране на съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд)“.

19 Член 111, параграф 1 от посочения закон гласи:

„Съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд), които са навършили 65-годишна възраст към датата на влизане в сила на настоящия закон или ще навършат тази възраст в срок от три месеца от посочената дата, се пенсионира в деня, следващ изтичането на посочения тримесечен срок, освен ако в срок от един месец от влизането в сила на този закон представят декларацията и удостоверението по член 37, параграф 1 и президентът [на Републиката] им разреши да продължат да изпълняват длъжността си в Sąd Najwyższy (Върховен съд) [...].“

– *Разпоредбите за назначаването на съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд)*

20 Съгласно член 29 от новия закон за Върховния съд съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд) се назначават от президента на Републиката по предложение на KRS. Член 30 от този закон изброява условията, на които трябва да отговаря съответното лице, за да може да бъде назначено за съдия в Sąd Najwyższy (Върховен съд).

– *Разпоредбите за дисциплинарната колегия*

21 Новият закон за Върховния съд създава нова колегия в Sąd Najwyższy (Върховен съд) с наименованието „Izba Dyscyplinarna“ (наричана по-нататък „дисциплинарната колегия“).

22 Член 20 от новия закон за Върховния съд гласи:

„По отношение на дисциплинарната колегия и съдиите, които заседават в нея, правомощията на първия председател на Sąd Najwyższy (Върховен съд), определени във:

– член 14, параграф 1, точки 1, 4 и 7, член 31, параграф 1, член 35, параграф 2, член 36, параграф 6, член 40, параграфи 1 и 4, член 51, параграфи 7 и 14, се упражняват от председателя на Sąd Najwyższy (Върховен съд), който ръководи работата на дисциплинарната колегия;

– член 14, параграф 1, точка 2 и член 55, параграф 3, второ изречение, се упражняват от първия председател на Sąd Najwyższy (Върховен съд) със съгласието на председателя на Sąd Najwyższy (Върховен съд), който ръководи работата на дисциплинарната колегия“.

23 Член 27, параграф 1 от новия закон за Върховния съд гласи:

„Дисциплинарната колегия е компетентна да разглежда:

1) дисциплинарните дела:

– по отношение на съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд),

[...]

2) делата по трудови и социалноосигурителни въпроси, отнасящи се до съдии от Sąd Najwyższy (Върховен съд);

3) делата, свързани с пенсиониране на съдии от Sąd Najwyższy (Върховен съд)“.

24 Член 79 от новия закон за Върховния съд предвижда:

„Делата по трудови и социалноосигурителни въпроси, отнасящи се до съдии от Sąd Najwyższy (Върховен съд), както и делата за пенсионирането на съдии от Sąd Najwyższy (Върховен съд), се разглеждат:

1) на първа инстанция — от едноличен състав на дисциплинарната колегия на Sąd Najwyższy (Върховен съд);

2) на втора инстанция — от тричленен състав на дисциплинарната колегия на Sąd Najwyższy (Върховен съд)“.

25 Член 25 от новия закон за Върховния съд гласи:

„Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (колегия по трудови и социалноосигурителни спорове) е компетентна да разглежда делата по трудови и социалноосигурителни въпроси [...]“.

26 Преходните разпоредби на новия закон за Върховния съд включват по-специално следните разпоредби:

„Член 131

До назначаването на всички съдии в дисциплинарната колегия на Sąd Najwyższy (Върховен съд) не се допуска прехвърляне на други съдии от Sąd Najwyższy (Върховен съд) на длъжност в тази колегия.

[...]

Член 134

В деня на влизането на този закон в сила съдиите от колегията по трудови и социалноосигурителни спорове и публични въпроси в Sąd Najwyższy (Върховен съд) стават съдии в колегията по трудови и социалноосигурителни спорове“.

- 27 Член 131 от новия закон за Върховния съд е изменен по следния начин с член 1, точка 14 от Ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym (Закон за изменение на Закона за Върховния съд) от 12 април 2018 г. (Dz. U., 2018 г., позиция 847), в сила от 9 май 2018 г.:

„Съдиите, които към датата на влизане в сила на този закон заемат длъжности в други колегии на Sąd Najwyższy (Върховен съд), могат да бъдат прехвърляни на длъжност в дисциплинарната колегия. До първото заемане на всички съдийски длъжности в дисциплинарната колегия на Sąd Najwyższy (Върховен съд) съдиите на длъжност в други колегии на Sąd Najwyższy (Върховен съд) подават своите искания за прехвърляне на длъжност в дисциплинарната колегия до [KRS], след като получат съгласието на първия председател на Sąd Najwyższy (Върховен съд) и на председателя на Sąd Najwyższy (Върховен съд), който ръководи работата на дисциплинарната колегия и на колегията, в която заема длъжност поискалият прехвърляне съдия. До първото заемане на всички съдийски длъжности в дисциплинарната колегия на Sąd Najwyższy (Върховен съд) назначенията на съдии в тази колегия се извършват от президента [на Републиката] по предложение на [KRS]“.

Законът за устройството на административните съдилища

- 28 Член 49 от Ustawa — Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Закон за устройството на административните съдилища) от 25 юли 2002 г. (Dz. U., 2017 г., позиция 2188) предвижда, че по неуредените в този закон въпроси се прилагат разпоредбите на новия закон за Върховния съд.

Законът за KRS

- 29 Свързаните с KRS въпроси са уредени с Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa (Закон за Националния съдебен съвет) от 12 май 2011 г. (Dz. U., бр. 126 от 2011 г., позиция 714), изменен с Ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Закон за изменение на Закона за Националния съдебен съвет и някои други закони) от 8 декември 2017 г. (Dz. U., 2018 г., позиция 3) (наричан по-нататък „Законът за KRS“).

- 30 Член 9а от Закона за KRS гласи:

„1. Измежду съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд), в общите съдилища, в административните съдилища и във военните съдилища Сеймът избира 15 членове на [KRS] за общ четиригодишен мандат.

2. При избора по параграф 1 Сеймът отчита, доколкото е възможно, необходимостта в [KRS] да бъдат представени съдии от различните по вид и степен съдилища.

3. Общият мандат на новите членове на [KRS], избрани измежду съдиите, започва да тече от деня, следващ деня, в който са избрани. Членовете на [KRS] от предходния мандат изпълняват функциите си до деня, от който започва да тече общият мандат на новите членове на [KRS]“.

- 31 Съгласно член 11а, параграф 2 от Закона за KRS кандидати за членове на KRS от съдийската квота може да се издигат по предложение на най-малко 2000 полски граждани или най-малко 25 действащи съдии. Процедурата, по която Сеймът определя членовете на KRS, е уредена в член 11d от Закона за KRS.

- 32 Съгласно член 34 от Закона за KRS оценката на всеки кандидат за съдия се изготвя от екип от трима членове на KRS.

33 Член 35 от Закона за KRS гласи:

„1. Ако кандидатите за съдийска или стажант-съдийска длъжност са повече от един, екипът изготвя списък на препоръчваните кандидати.

2. При подреждането на кандидатите в списъка екипът най-напред взема предвид оценката на квалификацията на кандидатите, а след това и:

1) професионалния опит, включително опита в областта на правоприлагането, научните трудове, мненията на ръководители, препоръките, публикациите и другите документи, приложени към формуляра за кандидатстване;

2) мнението на колегиума на съответния съд и оценката на съответното общо съдийско събрание.

3. Липсата на документите, посочени в параграф 2, не е пречка за изготвянето на списъка на препоръчваните кандидати“.

34 Член 37, параграф 1 от Закона за KRS гласи:

„Ако кандидатите за съдийска длъжност са повече от един, [KRS] разглежда и оценява заедно всички кандидатури. В този случай [KRS] приема решение, което включва преценка по отношение на всеки от кандидатите дали да бъде предложен за назначаване на съдийска длъжност“.

35 Член 44 от Закона за KRS гласи:

„1. Всеки участник в производството може да обжалва решението на [KRS] пред Sąd Najwyższy (Върховен съд) на основание, че е издадено в противоречие със закона, освен доколкото със специални разпоредби не е предвидено друго. [...]

1a. По индивидуалните дела във връзка със съдийски назначения в Sąd Najwyższy (Върховен съд) обжалване е възможно пред Naczelny Sąd Administracyjny (Върховен административен съд). По такива дела не може да се обжалва пред Sąd Najwyższy (Върховен съд). Не се допуска обжалване пред Naczelny Sąd Administracyjny (Върховен административен съд) на основание неправилна преценка дали кандидатът отговаря на критериите, вземани предвид при преценката дали да бъде предложен за назначаване на съдийска длъжност в Sąd Najwyższy (Върховен съд).

1b. Ако не е оспорено от всички участници в производството посредством индивидуални дела във връзка със съдийски назначения в Sąd Najwyższy (Върховен съд), решението по член 37, параграф 1 влиза в сила в частта, в която съдържа предложение за назначаването на съдия в Sąd Najwyższy (Върховен съд), както и в частта, в която съдържа отказите да се предложат за назначаване на съдийска длъжност в Sąd Najwyższy (Върховен съд) участниците в производството, които не са обжалвали.

2. Жалбата се подава чрез Przewodniczący [председателят на KRS] в двуседмичен срок, считано от съобщаването на решението заедно с мотивите за него [...].“

36 Член 6 от Закона от 8 декември 2017 г. за изменение на Закона за KRS гласи:

„Освен ако не е прекратен по-рано поради изтичането на срока му, мандатът на членовете на [KRS] от квотата по член 187, параграф 1, точка 2 от [Конституцията], които са избрани по реда на досега действащата уредба, продължава до последния ден преди началото на мандата на новите членове на [KRS], но не повече от 90 дни, считано от датата на влизане в сила на този закон“.

Споровете в главните производства и преюдициалните въпроси

- 37 По дело C-585/18 става дума за А. К., съдия в Naczelny Sąd Administracyjny (Върховен административен съд), който навършва 65 години преди влизането в сила на новия закон за Върховния съд и подава декларация по член 37, параграф 1 и член 111, параграф 1 от този закон, че би желал да продължи да изпълнява длъжността си. На 27 юли 2018 г. на основание член 37, параграф 1а от посочения закон KRS дава отрицателно становище по искането му. На 10 август 2018 г. А. К. обжалва това становище пред Sąd Najwyższy (Върховен съд). В подкрепа на жалбата си А. К. в частност изтъква, че предсрочното му пенсиониране на 65-годишна възраст нарушава член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и член 47 от Хартата, както и Директива 2000/78, и по-специално член 9, параграф 1 от нея.
- 38 Дела C-624/18 и C-625/18 се отнасят до двама съдии от Sąd Najwyższy (Върховен съд), СР и ДО, които също навършват 65 години преди влизането в сила на новия закон за Върховния съд, но не са подавали декларация по член 37, параграф 1 и член 111, параграф 1 от въпросния закон. След като са уведомени, че на основание член 39 от посочения закон президентът на Републиката е утвърдил 4 юли 2018 г. за дата на пенсионирането им, заинтересованите предявяват иск пред Sąd Najwyższy (Върховен съд) срещу самия този съд, като молят да се установи, че действащото им служебно правоотношение като съдии в този съд не се е преобразувало в пенсионно служебно правоотношение, считано от посочената дата. В подкрепа на исканията си те изтъкват в частност нарушение на член 2, параграф 1 от Директива 2000/78, който забранява дискриминацията, основана на възрастта.
- 39 Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (колегия по трудови и социалноосигурителни спорове) на Sąd Najwyższy (Върховен съд) (наричана по-нататък „колегията по трудови и социалноосигурителни спорове“), пред която са висящи тези различни дела, отбелязва в актовете за преюдициално запитване по дела C-624/18 и C-625/18, че исковите са предявени към момент, в който дисциплинарната колегия все още не е била конституирана. При тези условия запитващата юрисдикция иска да се установи дали член 9, параграф 1 от Директива 2000/78 и член 47 от Хартата изискват от нея да остави без приложение националните разпоредби, съгласно които делата по такива искове са подсъдни на все още неконституирана съдебна колегия. Посочената юрисдикция обаче подчертава, че този въпрос би могъл да престане да бъде релевантен, когато съдийските длъжности в дисциплинарната колегия бъдат реално заети.
- 40 Освен това в актовете си за преюдициално запитване по дела C-585/18, C-624/18 и C-625/18 запитващата юрисдикция посочва, че като се има предвид в частност при какви обстоятелства следва да се извършат назначенията на новите съдии в дисциплинарната колегия, съществуват сериозни съмнения дали тази колегия и нейните членове ще предоставят достатъчно гаранции за независимост и безпристрастност.
- 41 В това отношение посочената юрисдикция припомня, че тези съдии се назначават от президента на Републиката по предложение на KRS, и отбелязва, първо, че съгласно реформата, извършена със Закона от 8 декември 2017 г. за изменение на Закона за Националния съдебен съвет и някои други закони, избирачите измежду съдиите 15 членове от общо 25-членния състав на KRS вече се избират от Сейма, а не както преди от общите събрания на съдиите в съдилищата

от всички степени. Според запитващата юрисдикция това накърнява принципа на разделение на властите, основа на демократичната правова държава, и е несъвместимо с международните и европейските стандарти в тази област, както личи по-конкретно от Препоръка CM/Rec(2010)12 на Комитета на министрите на Съвета на Европа от 17 ноември 2010 г. относно независимостта, ефективността и ролята на съдиите, от Становище № 904/2017 (CDL-AD(2017)031) на Европейската комисия за демокрация чрез право (Венецианска комисия) от 11 декември 2017 г. и от Становище № 10(2007) на Консултативния съвет на европейските съдии от 23 ноември 2007 г. на вниманието на Комитета на министрите на Съвета на Европа на тема „Съветът на съдебната власт в служба на обществото“.

- 42 По-нататък според запитващата юрисдикция както условията, особено от процесуална страна, при които през 2018 г. са избрани и назначени членовете на KRS, така и действията на този орган до момента свидетелстват за обвързаността на KRS с политическата власт и за неспособността му да изпълнява конституционната си задача да брани независимостта на съдилищата и съдиите.
- 43 От една страна, според запитващата юрисдикция неотдавнашният избор на новите членове на KRS е проведен непрозрачно и са налице съществени съмнения дали при този избор действително са спазени изискванията на приложимото законодателство. Освен това не е спазено изискването на член 187, параграф 1, точка 2 от Конституцията да са представени различните по вид и степен съдилища. Всъщност сред членовете на KRS няма нито един съдия от Sąd Najwyższy (Върховен съд) и от апелативните и военните съдилища, а има един областен административен съдия, двама окръжни съдии и 12 районни съдии.
- 44 От друга страна, според запитващата юрисдикция анализът на дейността на KRS в новия му състав сочи, че този орган нито веднъж не е заемал становище в защита на независимостта на Sąd Najwyższy (Върховен съд) в контекста на кризата, породена от неотдавнашните законодателни реформи по отношение на този съд. За сметка на това KRS и някои негови членове публично критикуват членовете на Sąd Najwyższy (Върховен съд) заради това, че са отправяли преюдициални въпроси до Съда или са си сътрудничили с институциите на Съюза, и конкретно с Европейската комисия. Освен това според запитващата юрисдикция практиката на KRS при издаването на становища дали даден съдия следва да продължи да изпълнява длъжността си в Sąd Najwyższy (Върховен съд) след навършване на новоопределената пенсионна възраст от 65 години, се свежда до издаването на отрицателни становища, които не са мотивирани или които просто възпроизвеждат текста на член 37, параграф 1b от новия закон за Върховния съд, както в частност личи от обжалваното пред запитващата юрисдикция становище на KRS, за което става дума по дело C-585/18.
- 45 Освен това според запитващата юрисдикция от проведената от KRS процедура за избор с цел заемането на 16-те свободни съдийски длъжности в дисциплинарната колегия, обявени от президента на Републиката на 24 май 2018 г., става ясно, че 12-те одобрени от KRS кандидати, а именно шестима прокурори, двама съдии, двама юрисконсулти и двама университетски преподаватели, са или лица, които до този момент са били подчинени на изпълнителната власт, или лица, които в хода на кризата във връзка с правовата държава в Полша са действали според инструкциите или очакванията на политическата власт, или пък лица, които не отговарят на законовите критерии или в миналото са имали наложени дисциплинарни наказания.
- 46 Накрая, запитващата юрисдикция подчертава, че процедурата, по която KRS следва да избира кандидати за съдии в дисциплинарната колегия, каквито не може да се избират измежду действащите членове на Sąd Najwyższy (Върховен съд), е уредена и впоследствие изменена така, че KRS да разполага с дискреционна власт без възможност за реален контрол върху решенията му.

- 47 Първо, Върховният съд вече няма възможност да участва в процедурата за избор и така вече не е гарантирано, че качествата на кандидатите ще се преценяват ефективно и конкретно. Второ, ако даден кандидат не подаде документите по член 35, параграф 2 от Закона за KRS, които всъщност са от съществено значение за подбора между заинтересованите лица, това обстоятелство съгласно член 35, параграф 3 от същия закон вече не е пречка за изготвянето на списъка с препоръчаните от KRS кандидати. Трето, съгласно член 44 от посочения закон решенията на KRS влизат в сила, ако не са оспорени от всички кандидати, което премахва всяка действителна възможност за съдебен контрол върху тях.
- 48 В този контекст, доколкото става дума за спазването на произтичащото от правото на Съюза изискване за независимост на съдилищата и на съдиите в държавите членки, запитващата юрисдикция иска да установи какво е значението в това отношение на фактори като, от една страна, независимостта на избиращия съдиите орган спрямо политическата власт, и от друга, обстоятелствата около избора на членовете на създадена от нищото колегия на съд в държава членка, при положение че тази колегия е компетентна да разглежда дела, попадащи в обхвата на правото на Съюза.
- 49 В случай че такава съдебна колегия не отговаря на посоченото изискване за независимост, запитващата юрисдикция иска да установи дали правото на Съюза трябва да се тълкува в смисъл, че я задължава да не приложи разпоредбите на националния закон, които предоставят тази компетентност на посочената колегия и така изключват компетентността на запитващата юрисдикция евентуално да разгледа делата в главните производства. В това отношение в актовете си за преюдициално запитване по дела С-624/18 и С-625/18 запитващата юрисдикция подчертава, че има обща компетентност по трудови и социалноосигурителни въпроси, което я оправомощава да разглежда именно спорове като тези в главните производства, които се отнасят до твърдяно нарушение на забраната на основаната на възрастта дискриминация в областта на заетостта.
- 50 При тези обстоятелства Sąd Najwyższy (Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych) (Върховен съд, колегия по трудови и социалноосигурителни спорове) решава да спре производствата и да отправи до Съда разглежданите тук преюдициални запитвания.
- 51 По дело С-585/18 преюдициалните въпроси гласят следното:
- „1) Трябва ли член 267, трета алинея ДФЕС във връзка с член 19, параграф 1 и член 2 ДЕС, както и с член 47 от Хартата, да се тълкува в смисъл, че създадената от нищото колегия на съд от последна инстанция на държава членка, която колегия е компетентна да разглежда делата по искове и жалби на съдии от националните съдилища и в която следва да заседават единствено съдии, избрани от националния орган, който би следвало да защитава независимостта на съдилищата ([KRS]), но предвид устройствения модел на съставянето му и начина му на работа не предоставя гаранции за независимост от законодателната и изпълнителната власт, представлява независим съд или независима юрисдикция по смисъла на правото на Европейския съюз?
- 2) При отрицателен отговор на първия въпрос, трябва ли член 267, трета алинея ДФЕС във връзка с член 19, параграф 1 и член 2 ДЕС, както и с член 47 от Хартата, да се тълкува в смисъл, че колегията на съд от последна инстанция на държава членка, която отговаря на установените в правото на Европейския съюз изисквания към съда и до която е подадена жалба по свързано с правото на Съюза дело, по което обаче тя няма компетентност, е длъжна да остави без приложение разпоредбите на националния закон, които изключват нейната компетентност по това дело?“.

52 По дела С-624/18 и С-625/18 преюдициалните въпроси са формулирани, както следва:

- „1) Трябва ли член 47 от [Хартата] във връзка с член 9, параграф 1 от Директива [2000/78] да се тълкува в смисъл, че когато пред действащ като последна инстанция съд на държава членка се търси правна защита (с иск) на основание наличието на нарушение на забраната за дискриминация поради възраст спрямо съдия от въпросния съд, като е подадена и молба за допускане на обезпечение на иска, посоченият съд е длъжен — с цел да осигури защитата на правата, произтичащи от правото на Съюза, като разпорежи предвидените в националното право временни мерки — да остави без приложение националните разпоредби, които предоставят компетентността по образуваното дело на организационно подразделение на този съд, което не функционира, тъй като не са назначени съдии на съответните длъжности в него?
- 2) В случай на назначаване на съдиите в организационното подразделение, което съгласно националното право е компетентно да осигури търсената правна защита, трябва ли член 267, трета алинея ДФЕС във връзка с член 19, параграф 1 и член 2 ДЕС, както и с член 47 от [Хартата], да се тълкува в смисъл, че създадената от нищото колегия на съд от последна инстанция на държава членка, която колегия е компетентна да разглежда делата по искове и жалби на съдии от националните съдилища и в която следва да заседават единствено съдии, избрани от националния орган, който би следвало да защитава независимостта на съдилищата ([KRS]), но предвид устройствения модел на съставянето му и начина му на работа не предоставя гаранции за независимост от законодателната и изпълнителната власт, представлява независим съд или независима юрисдикция по смисъла на правото на Европейския съюз?
- 3) При отрицателен отговор на втория въпрос, трябва ли член 267, трета алинея ДФЕС във връзка с член 19, параграф 1 и член 2 ДЕС, както и с член 47 от [Хартата], да се тълкува в смисъл, че колегията на съд от последна инстанция на държава членка, която отговаря на установените в правото на Европейския съюз изисквания към съда и до която е подадена жалба по свързано с правото на Съюза дело, по което обаче тя няма компетентност, е длъжна да остави без приложение разпоредбите на националния закон, които изключват нейната компетентност по това дело?“.

Производството пред Съда

- 53 С акт от 5 ноември 2018 г. председателят на Съда съединява дела С-585/18, С-624/18 и С-625/18.
- 54 С определение от 26 ноември 2018 г., А. К. и др. (С-585/18, С-624/18 и С-625/18, непубликувано, EU:C:2018:977), председателят на Съда уважава искането на запитващата юрисдикция за разглеждане на тези дела по реда на бързото производство. Както предвижда член 105, параграфи 2 и 3 от Процедурния правилник на Съда, датата на съдебното заседание е определена незабавно, в конкретния случай за 19 март 2019 г., и е съобщена на заинтересованите субекти едновременно с връчването на преюдициалните запитвания. На заинтересованите субекти е определен срок за представяне на евентуални писмени становища.
- 55 На 19 март 2019 г. Съдът провежда първо съдебно заседание по тези дела. На 14 май 2019 г. е проведено второ заседание пред Съда в частност защото KRS, който не представя писмено становище пред Съда и не се представлява на първото съдебно заседание, прави искане да бъде изслушан устно, а и за да се позволи на заинтересованите субекти да вземат отношение по евентуалното отражение върху настоящите дела на постановеното на 25 март 2019 г. решение на Trybunał Konstytucyjny (Конституционен съд, Полша), който обявява член 9а от Закона за KRS за съвместим с член 187, параграф 1, точка 2 и параграф 4 от Конституцията.

- 56 На второто съдебно заседание KRS освен това представя решение № 6 на общото събрание на дисциплинарната колегия от 13 май 2019 г., в което е изложено становището на тази колегия във връзка с производството по разглежданите тук съединени дела. Това решение е раздадено на присъстващите заинтересовани субекти и приложено към преписката.
- 57 На 3 и 29 юли, 16 септември и 7 ноември 2019 г. в секретариата на Съда постъпват молби от полското правителство за възобновяване на устната фаза на производството, на 4 юли 2019 г. такава молба подава KRS, а на 29 октомври 2019 г. — и Prokurator Generalny (главен прокурор, Полша).
- 58 В подкрепа на молбата си KRS по същество посочва, че не е съгласен със заключението на генералния адвокат, което се основавало на неправилни съображения и в което не били взети предвид в достатъчна степен доводите на KRS, изложени в съдебното заседание от 14 май 2019 г. Поради това следвало също така Съдът да разгледа отново възможността да вземе предвид представеното по-рано писмено становище на KRS, което върнал на KRS като късно подадено.
- 59 В молбата си от 3 юли 2019 г. и в допълнителните обяснения, които изпраща на Съда на 29 юли и 16 септември 2019 г., полското правителство също посочва, че не е съгласно със заключението на генералния адвокат, което съдържало известни противоречия и което, видно от някои негови точки и аналогичните точки от заключението на генералния адвокат от 11 април 2019 г. по дело Комисия/Полша (Независимост на Върховния съд) (C-619/18, EU:C:2019:325), се основавало на неправилно тълкуване на предходната практика на Съда, и в частност на решение от 27 февруари 2018 г., Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117). Освен това полското правителство поддържа, че заключението на генералния адвокат съдържа някои нови аргументи и съображения, които не били обсъдени в достатъчна степен. Поради изначалното им значение или пък поради фундаменталните им последици за различните правни модели, които действат в държавите членки по въпросите за състава на националните съдебни съвети и процедурите за назначаване на съдии, въпросните съображения обосновавали възобновяване на устната фаза на производството, така че да се даде възможност на всички държави членки да изразят становището си по темата. В молбата си от 7 ноември 2019 г., към която прилага протокол от заседание на Sąd Okręgowy w Krakowie (Окръжен съд Краков, Полша) с дата 6 септември 2019 г., полското правителство поддържа, че този документ показва риска бъдещото решение на Съда по настоящите дела да се превърне в източник на правна несигурност в Полша, като в този смисъл въпросният документ сочел нов факт от решаващо значение за решението на Съда.
- 60 Накрая, главният прокурор, който като цяло препраща към съображенията, вече изтъкнати съответно от KRS и полското правителство в упоменатите им по-горе молби за възобновяване на устната фаза на производството от 3, 4 и 29 юли и 16 септември 2019 г., поддържа, първо, че фактите по делата в главните производства не са достатъчно изяснени, както личало от заключението на генералния адвокат, второ, че в това заключение се дава мнение по важни аспекти, които не са обсъждани от страните, и трето, че заключението се опира на погрешен прочит на досегашната практика на Съда, а това съставлявало нов факт от решаващо значение за решението на Съда.
- 61 В това отношение следва да се припомни, от една страна, че Статутът на Съда на Европейския съюз и Процедурният правилник на Съда не предвиждат възможност за заинтересованите субекти по член 23 от Статута да представят становища в отговор на заключението на генералния адвокат (решение от 6 март 2018 г., Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, т. 26 и цитираната съдебна практика).

- 62 От друга страна, съгласно член 252, втора алинея ДФЕС генералният адвокат представя публично, при пълна безпристрастност и независимост, мотивирани заключения по делата, за които съгласно Статута на Съда на Европейския съюз се изисква неговото произнасяне. Съдът не е обвързан нито от това заключение, нито от изложените от генералния адвокат мотиви към него. Поради това несъгласието на заинтересован субект със заключението на генералния адвокат не може само по себе си да бъде основание за възобновяване на устната фаза на производството, независимо какви са разгледаните в заключението въпроси (решение от 6 март 2018 г., *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, т. 27 и цитираната съдебна практика).
- 63 Независимо от това, във всеки един момент, след изслушване на генералния адвокат Съдът може да постанови възобновяване на устната фаза на производството в съответствие с член 83 от Процедурния правилник, по-специално когато счита, че делото не е напълно изяснено, когато след закриване на тази фаза някоя от страните посочи нов факт от решаващо значение за решението на Съда или когато делото трябва да се реши въз основа на довод, който не е бил обсъден от заинтересованите субекти.
- 64 В настоящия случай обаче след изслушване на генералния адвокат Съдът намира, че след писмената фаза на производството и двете последователни съдебни заседания, проведени пред него, разполага с всички необходими данни, за да се произнесе. Освен това той констатира, че не се налага настоящите съединени дела да бъдат решавани въз основа на довод, който не е бил обсъден от заинтересованите субекти. Накрая, той смята, че от различните подадени до него молби за възобновяване на устната фаза на производството не се установява нов факт, който да е от решаващо значение за бъдещото му решение по тези дела. При тези условия няма основание да се разпорежда възобновяване на устната фаза на производството.
- 65 Накрая, що се отнася до повторното искане на KRS Съдът да вземе предвид писменото му становище с дата 4 април 2019 г., следва да се припомни, че тази страна в главното производство, която също както останалите заинтересовани субекти по член 23 от Статута на Съда на Европейския съюз е била поканена да представи такова становище в определения за целта срок, нарочно не е подала становище в срока, както личи от самия текст на писмото от 28 март 2019 г., което тя изпраща до Съда. При тези условия въпросното писмено становище на KRS, подадено извън срока и поради това върнато на KRS, също не следва да се взема предвид от Съда на този етап от производството.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос по дела C-624/18 и C-625/18

- 66 С първия си въпрос по дела C-624/18 и C-625/18 запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали разпоредбите на член 9, параграф 1 от Директива 2000/78 във връзка с член 47 от Хартата трябва да се тълкуват в смисъл, че когато пред действащ като последна инстанция съд на държава членка се търси правна защита с иск или жалба поради нарушение на произтичащата от тази директива забрана на дискриминацията въз основа на възрастта, този съд е длъжен да остави без приложение националните разпоредби, които предоставят компетентността по такъв иск или такава жалба на орган, който като дисциплинарната колегия все още не е конституиран, тъй като не са назначени лицата, които следва да заседават в него.
- 67 В случая обаче трябва да се има предвид, че малко след постановяването на актовете за преюдициално запитване по дела C-624/18 и C-625/18 президентът на Републиката назначава съдиите в дисциплинарната колегия и следователно тя вече е конституирана.

- 68 Предвид това обстоятелство следва да се констатира, че отговорът на първия въпрос по дела С-624/18 и С-625/18 вече не е релевантен за решенията, които запитващата юрисдикция трябва да постанови по тези две дела. Всъщност отговор е бил необходим само докато няма реално учредена дисциплинарна колегия.
- 69 Съгласно постоянната съдебна практика обаче въведеното с член 267 ДФЕС производство е инструмент за сътрудничество между Съда и националните юрисдикции, чрез който Съдът предоставя на националните юрисдикции насоки за тълкуването на правото на Съюза, необходими им за решаването на висящите пред тях спорове (решение от 19 декември 2013 г., Fish Legal и Shirley, С-279/12, ЕУ:С:2013:853, т. 29 и цитираната съдебна практика).
- 70 В това отношение следва да се припомни, че основанието за отправяне на преюдициално запитване е не формулирането на консултативни становища по общи или хипотетични въпроси, а необходимостта от отговор за ефективното решаване на даден правен спор (решение от 10 декември 2018 г., Wightman и др., С-621/18, ЕУ:С:2018:999, т. 28 и цитираната съдебна практика). Ако се окаже, че поставеният въпрос вече е явно ирелевантен за решаването на този спор, Съдът следва да приеме, че липсва основание за произнасяне по него (вж. в този смисъл решение от 24 октомври 2013 г., Стоилов и Ко, С-180/12, ЕУ:С:2013:693, т. 38 и цитираната съдебна практика).
- 71 Следователно, както изтъкват KRS, полското правителство и Комисията, а и както впрочем допуска самата запитваща юрисдикция, видно от точка 39 от настоящото решение, няма основание Съдът да се произнася по първия въпрос по дела С-624/18 и С-625/18.

По въпросите по дело С-585/18 и по втория и третия от въпросите по дела С-624/18 и С-625/18

- 72 С въпросите си по дело С-585/18 и с втория и третия от въпросите си по дела С-624/18 и С-625/18, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 2 ДЕС и член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, член 267 ДФЕС и член 47 от Хартата трябва да се тълкуват в смисъл, че колегия на върховен съд на държава членка като дисциплинарната колегия, която следва да се произнася по дела, попадащи в обхвата на правото на Съюза, отговаря на изискванията за независимост и безпристрастност, наложени от тези разпоредби на правото на Съюза, като се имат предвид условията, при които е съставена и при които са назначени членовете ѝ. Ако тя не отговаря на тези изисквания, запитващата юрисдикция иска да се установи дали принципът на предимство на правото на Съюза трябва да се тълкува в смисъл, че я задължава да не приложи националните разпоредби, които предоставят компетентността по такива дела на въпросната съдебна колегия.

По въпроса за компетентността на Съда

- 73 Главният прокурор поддържа, на първо място, че произнасянето по втория и третия от въпросите по дела С-624/18 и С-625/18 не е от компетентността на Съда, тъй като посочените в тези въпроси разпоредби от правото на Съюза не дефинират понятието „независим съд“ и не съдържат норми относно компетентността на националните съдилища и националните съдебни съвети, поради което тези въпроси са от изключителната компетентност на държавите членки и изобщо не попадат под действието на правото на Съюза.
- 74 Налага се обаче констатацията, че така изложените от главния прокурор доводи всъщност се отнасят именно до обхвата и следователно до тълкуването на посочените разпоредби от правото на Съюза. Същевременно това тълкуване безспорно е от компетентността на Съда на основание член 267 ДФЕС.

- 75 В това отношение Съдът вече е постановил, че макар организацията на правораздаването в държавите членки да е от тяхната компетентност, все пак при упражняването на тази компетентност държавите членки са длъжни да спазват задълженията, които произтичат за тях от правото на Съюза (решение от 24 юни 2019 г., Комисия/Полша (Независимост на Върховния съд), C-619/18, EU:C:2019:531, т. 52 и цитираната съдебна практика).
- 76 На второ място, главният прокурор изтъква, че що се отнася до член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и член 47 от Хартата, липсата на компетентност за Съда да разгледа тези два преюдициални въпроса се дължи и на обстоятелството, че разглежданите в главните производства национални разпоредби не транспонират правото на Съюза, нито попадат в приложното му поле, а следователно и не могат да се преценяват от гледна точка на това право.
- 77 Що се отнася най-напред до разпоредбите от Хартата, следва наистина да се припомни, че при преюдициално запитване по член 267 ДФЕС Съдът може само да тълкува правото на Съюза в пределите на предоставената му компетентност (решение от 30 юни 2016 г., Toma и Biroul Executorului Judecătoresc Horațiu-Vasile Cruduleci, C-205/15, EU:C:2016:499, т. 22 и цитираната съдебна практика).
- 78 Приложното поле на Хартата спрямо действията на държавите членки е определено в член 51, параграф 1 от същата, съгласно който разпоредбите на Хартата се отнасят за държавите членки единствено когато те прилагат правото на Съюза, като тази разпоредба потвърждава постоянната практика на Съда, според която основните права, гарантирани в правния ред на Съюза, трябва да се прилагат във всички случаи, уредени от правото на Съюза, но не и извън тези случаи (решение от 30 юни 2016 г., Toma и Biroul Executorului Judecătoresc Horațiu-Vasile Cruduleci, C-205/15, EU:C:2016:499, т. 23 и цитираната съдебна практика).
- 79 В настоящия случай обаче, що се отнася по-конкретно до член 47 от Хартата, следва да се подчертае, че в споровете в главните производства ищците и жалбоподателят в частност твърдят, че по отношение на тях са допуснати нарушения на предвидената в Директива 2000/78 забрана на основаната на възрастта дискриминация в областта на заетостта.
- 80 Освен това следва да се подчертае, че правото на ефективни правни средства за защита е препотвърдено в Директива 2000/78, член 9 от която гласи, че държавите членки осигуряват възможност на всички лица, които се считат за засегнати поради неприлагането спрямо тях на принципа за равно третиране, да защитят правата си (решение от 8 май 2019 г., Leitner, C-396/17, EU:C:2019:375, т. 61 и цитираната съдебна практика).
- 81 От изложеното следва, че по настоящите дела става дума за случаи, уредени от правото на Съюза, поради което ищците и жалбоподателят в главните производства могат да се позовават на правото на ефективна съдебна защита, което им гарантира член 47 от Хартата.
- 82 Що се отнася по-нататък до приложното поле на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, следва да се припомни, от една страна, че тази разпоредба цели да гарантира ефективна съдебна защита в „областите, обхванати от правото на Съюза“, независимо от случаите, в които държавите членки прилагат това право по смисъла на член 51, параграф 1 от Хартата (решение от 24 юни 2019 г., Комисия/Полша (Независимост на Върховния съд), C-619/18, EU:C:2019:531, т. 50 и цитираната съдебна практика).
- 83 Противно на поддържаното в това отношение от главния прокурор, обстоятелството, че националните мерки за намаляване на възнаграденията, предмет на делото, довели до постановяването на решение от 27 февруари 2018 г., Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117), са били приети по императивни съображения за премахване на прекомерния дефицит в бюджета на съответната държава членка и в рамките на програма на

Съюза за финансово подпомагане на тази държава членка, не е имало, както е видно от точки 29—40 от това решение, никакво значение за тълкуването, довело Съда до заключението, че член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС е приложим по посоченото дело. Всъщност това заключение се е основавало на обстоятелството, че националният орган, за който е ставало дума по онова дело, а именно Tribunal de Contas (Сметна палата, Португалия), може да се произнася като юрисдикция по въпроси, които се отнасят до прилагането или тълкуването на правото на Съюза и които следователно спадат към области, обхванати от това право, обстоятелство, което запитващата юрисдикция по онова дело е трябвало да провери (решение от 24 юни 2019 г., Комисия/Полша (Независимост на Върховния съд), C-619/18, EU:C:2019:531, т. 51 и цитираната съдебна практика).

- 84 Тъй като споровете в главните производства са свързани с твърдени нарушения на норми от правото на Съюза, достатъчно е да се констатира, че в настоящия случай органът, който трябва да реши тези спорове, ще трябва да се произнесе по въпроси, които се отнасят до прилагането или тълкуването на правото на Съюза и които следователно спадат към области, обхванати от това право по смисъла на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС.
- 85 Накрая, що се отнася до също изтъкнатия от главния прокурор Протокол (№ 30) относно прилагането на Хартата на основните права на Европейския съюз към Полша и към Обединеното кралство (ОВ С 83, 2010 г., стр. 313), следва да се отбележи, че този протокол не се отнася до член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, и да се припомни, че той също така не поставя под съмнение приложимостта на Хартата в Полша и няма за цел да освободи Република Полша от задължението да спазва разпоредбите на Хартата (решение от 24 юни 2019 г., Комисия/Полша (Независимост на Върховния съд), C-619/18, EU:C:2019:531, т. 53 и цитираната съдебна практика).
- 86 От всичко изложено по-горе следва, че Съдът има компетентност да тълкува член 47 от Хартата и член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС по настоящите дела.

По евентуалната липса на основание за постановяване на съдебно решение по същество

- 87 KRS, главният прокурор и полското правителство посочват, че на 17 декември 2018 г. президентът на Републиката подписва Ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym (Закон за изменение на [новия закон за Върховния съд]) от 21 ноември 2018 г. (Dz. U., 2018 г., позиция 2507, наричан по-нататък „Законът от 21 ноември 2018 г.“), който влиза в сила на 1 януари 2019 г.
- 88 Видно от член 1 от посочения закон, член 37, параграфи 1а—4 и член 111, параграф 1 от новия закон за Върховния съд се отменят, а член 37, параграф 1 от него се изменя в смисъл, че „[с]ъдиите от Sąd Najwyższy (Върховен съд) се пенсионира на 65-годишна възраст“. Уточнено е обаче, че последната разпоредба се прилага само за съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд), които встъпват в длъжност след 1 януари 2019 г. За съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд), встъпили в длъжност преди тази дата, се прилагат предишните разпоредби на член 30 от Закона за Върховния съд от 23 ноември 2002 г., които предвиждат пенсиониране на 70-годишна възраст.
- 89 Член 2, параграф 1 от Закона от 21 ноември 2018 г. гласи, че „считано от датата на влизане в сила на този закон, всеки съдия в Sąd Najwyższy (Върховен съд) или Naczelny Sąd Administracyjny (Върховен административен съд), който е пенсиониран по силата на член 37, параграфи 1—4 или член 111, параграфи 1 или 1а от [новия закон за Върховния съд], се възстановява на длъжността, която е заемал преди влизането в сила на [посочения закон]. По отношение на тези съдии се приема, че са изпълнявали без прекъсване длъжността съдия в Sąd Najwyższy (Върховен съд) или съответно в Naczelny Sąd Administracyjny (Върховен административен съд)“.

- 90 Член 4, параграф 1 от Закона от 21 ноември 2018 г. предвижда, че „[п]роцедурите по член 37, параграф 1 и член 111, параграфи 1—1b от [новия закон за Върховния съд] и свързаните с тях производства по обжалване, които са висящи към датата на влизане в сила на този закон, се прекратяват“, а член 4, параграф 2 гласи, че „[п]роизводствата, които са образувани по искове на съдии по член 2, параграф 1 за установяване на съществуването на действащо служебно правоотношение като съдия в Sąd Najwyższy (Върховен съд) или в Naczelny Sąd Administracyjny (Върховен административен съд) и които са висящи към датата на влизане в сила на този закон, се прекратяват“.
- 91 Според KRS, главния прокурор и полското правителство от член 1 и член 2, параграф 1 от Закона от 21 ноември 2018 г. следва, че ищите и жалбоподателят в главните производства — съдии, които са били пенсионирани по силата на вече отменените разпоредби на новия закон за Върховния съд, са автоматично възстановени на длъжност в съответните съдилища до навършване на 70-годишна възраст в съответствие с действалите преди това национални разпоредби, като същевременно е премахната всяка възможност да продължат да изпълняват длъжността си с разрешение от президента на Републиката след навършване на обичайната пенсионна възраст.
- 92 При тези условия и съобразно предвиденото в член 4 от същия закон, а именно прекратяване на делата от вида на разглежданите в главните производства, предметът на същите вече бил отпаднал и съответно нямало основание Съдът да се произнася по настоящите преюдициални запитвания.
- 93 Предвид изложеното по-горе на 23 януари 2019 г. Съдът се обръща към запитващата юрисдикция, за да установи дали след влизането в сила на Закона от 21 ноември 2018 г. тя смята, че все още ѝ е необходим отговор на преюдициалните въпроси, за да може да постанови решенията си по делата, с които е сезирана.
- 94 В отговора си от 25 януари 2019 г. запитващата юрисдикция отговаря утвърдително на този въпрос, като уточнява, че с определения от 23 януари 2019 г. е спряла — до обявяването на решението на Съда по настоящите дела — производството по исканията на главния прокурор на основание член 4, параграфи 1 и 2 от Закона от 21 ноември 2018 г. за прекратяване на делата пред нея поради отпадане на предмета им.
- 95 В този отговор запитващата юрисдикция посочва, че отговорът на поставените по настоящите дела въпроси все още ѝ е необходим, за да може да реши стоящите пред нея предварителни въпроси от процесуален характер, преди да може да постанови решенията си в главните производства.
- 96 Освен това, що се отнася до съществуването на споровете в главните производства, според запитващата юрисдикция Законът от 21 ноември 2018 г. цели не да премахне несъвместимостта на националното право с правото на Съюза, а да приложи временните мерки, разпоредени от заместник-председателя на Съда в определение от 19 октомври 2018 г., Комисия/Полша (C-619/18 R, непубликувано, EU:C:2018:852), потвърдено с определение на Съда от 17 декември 2018 г., Комисия/Полша (C-619/18 R, EU:C:2018:1021). Затова според запитващата юрисдикция този закон не отменя *ex tunc* спорните национални разпоредби, нито премахва техните правни последици. С посочения закон ищите и жалбоподателят в главните производства са възстановени на съдийските си длъжности след пенсионирането им и е въведена правна фикция за непрекъснатост на служебното им правоотношение като последица от възстановяването им на работа, докато всъщност с исканията си в главните производства тези съдии целят да се установи, че изобщо не са били пенсионирани и през целия този период са били действащи съдии с пълен обем правомощия, резултат, който би могъл да се постигне единствено с елиминирането на спорните национални разпоредби по силата на предимството на правото на Съюза. Според запитващата юрисдикция това разграничение е от съществено

значение за определянето на статута на съответните съдии от гледна точка на властта им да извършват съдебни и организационно-административни действия, а също и от гледна точка на евентуалните взаимни имуществени задължения между тях и Sąd Najwyższy (Върховен съд) в рамките на служебното правоотношение и дори от гледна точка на дисциплинарната отговорност. Във връзка с последното запитващата юрисдикция подчертава, че според някои изявления на представители на политическата власт посочените съдии са упражнявали незаконно съдебни функции до 1 януари 2019 г., датата на влизане в сила на Закона от 21 ноември 2018 г.

- 97 Следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика само националният съд, който е сезиран със спора и трябва да поеме отговорността за последващото му съдебно решаване, може да прецени — предвид особеностите на делото — както необходимостта от преюдициално решение, за да може да се произнесе, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда. Следователно, щом поставените въпроси се отнасят до тълкуването на норма от правото на Съюза, Съдът по принцип е длъжен да се произнесе (решение от 10 декември 2018 г., *Wightman* и др., C-621/18, EU:C:2018:999, т. 26 и цитираната съдебна практика).
- 98 Оттук следва, че въпросите относно правото на Съюза се ползват с презумпция за релевантност. Съдът може да откаже да се произнесе по отправеното от национална юрисдикция преюдициално запитване само ако е съвсем очевидно, че исканото тълкуване на норма от правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или още когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (решение от 10 декември 2018 г., *Wightman* и др., C-621/18, EU:C:2018:999, т. 27 и цитираната съдебна практика).
- 99 В настоящия случай е важно най-напред да се подчертае, че с преюдициалните си въпроси до Съда и с поисканото тълкуване на правото на Съюза в този случай запитващата юрисдикция цели да получи разяснения не по съществуващото на споровете, с които е сезирана и които сами по себе си са свързани с други въпроси от обхвата на правото на Съюза, а по проблем от процесуално естество, който тя трябва да реши *in limine litis*, тъй като става дума за самата ѝ компетентност да разгледа посочените спорове.
- 100 В това отношение следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика Съдът е компетентен да посочи на националния съд разпоредбите от правото на Съюза, които могат да са от значение за решаването на стоящия пред този национален съд проблем във връзка с компетентността (решения от 22 октомври 1998 г., *IN. CO. GE.90* и др., C-10/97—C-22/97, EU:C:1998:498, т. 15 и цитираната съдебна практика, както и от 12 декември 2002 г., *Universale-Vac* и др., C-470/99, EU:C:2002:746, т. 43). Това важи особено когато — както в настоящия случай и както следва от точки 79—81 от настоящото решение — поставените въпроси имат отношение към това дали националният орган, който по принцип е компетентен да разгледа даден спор, в който правен субект се позовава на права, които черпи от правото на Съюза, отговаря на изискванията, произтичащи от правото на ефективна съдебна защита, гарантирано с член 47 от Хартата и член 9, параграф 1 от Директива 2000/78.
- 101 Що се отнася до Закона от 21 ноември 2018 г., той не урежда аспектите на подсъдността на делата в главните производства, по които аспекти запитващата юрисдикция следва да се произнесе на този етап и във връзка с които в случая е поискала тълкуване на правото на Съюза.
- 102 По-нататък следва да се уточни, че наистина национални разпоредби като член 4, параграфи 1 и 2 от Закона от 21 ноември 2018 г. изискват прекратяване на делата от типа на разглежданите в главните производства, но по принцип това не е причина Съдът да направи извод за отпадане

на основанието да се произнесе по съществуващото на отправените до него преюдициални въпроси, при положение че няма акт на запитващата юрисдикция за прекратяване на делата в главните производства.

- 103 Всъщност следва да се припомни, че националните юрисдикции имат най-широко право да сезират Съда с въпроси относно тълкуването на релевантните разпоредби от правото на Съюза, а действащите като последна инстанция юрисдикции са длъжни да го сезират, освен в случаите, изрично признати в практиката на Съда като изключения. В този смисъл не би могло национална норма да възпрепятства националната юрисдикция да упражни това право или, според случая, да изпълни това задължение. Всъщност и това право, и това задължение са присъщи на установената с член 267 ДФЕС система на сътрудничество между националните юрисдикции и Съда, както и на отредената от тази разпоредба функция на националните юрисдикции да прилагат правото на Съюза (решение от 5 април 2016 г., PFE, С-689/13, EU:С:2016:199, т. 32 и 33 и цитираната съдебна практика).
- 104 В този смисъл национални разпоредби като посочените в точка 102 от настоящото решение не биха могли да възпрепятстват колегията на действаща като последна инстанция юрисдикция, изправена пред въпрос за тълкуването на правото на Съюза, да поддържа преюдициалните въпроси, които е отправила до Съда.
- 105 Накрая е важно да се подчертае, че що се отнася до дела С-624/18 и С-625/18, в които се обсъжда дали ищците в главните производства са запазили действащо служебно правоотношение като съдии с работодателя си — Sąd Najwyższy (Върховен съд), от предоставените от запитващата юрисдикция разяснения, изложени в точка 96 от настоящото решение, е видно, че като се имат предвид в частност всички последици, които произтичат от наличието на такова служебно правоотношение, не може да се приеме за очевидно, че предметът на отнесените до тази юрисдикция спорове е отпаднал със самия факт на влизането в сила на член 2, параграф 1 от Закона от 21 ноември 2018 г.
- 106 От всичко изложено по-горе следва, че приемането и влизането в сила на Закона от 21 ноември 2018 г. не биха могли да са основание за Съда да откаже да се произнесе по втория и третия от въпросите по дела С-624/18 и С-625/18.
- 107 Що се отнася обаче до дело С-585/18, следва да се припомни, че жалбата, с която е сезирана запитващата юрисдикция, е насочена срещу становище на KRS, издадено в рамките на производство, което евентуално може да доведе до решение, с което да се разреши на жалбоподателя в главното производство да продължи да изпълнява съдийската си длъжност и след навършване на новоопределената пенсионна възраст от 65 години.
- 108 Налага се обаче изводът, че от посочените по-горе разяснения, дадени от запитващата юрисдикция, не личи да е възможно тази жалба да е запазила предмета си, и по-конкретно да е възможно обжалваното становище все още да има действие, при положение че съгласно приетата междуременно национална уредба са отменени както националните разпоредби, които въвеждат новата пенсионна възраст, така и онези, които въвеждат процедурата за продължаване на съдебните функции, в която е било необходимо издаването на подобно становище, и при положение че като последица от всичко това жалбоподателят в главното производство би следвало да има право да остане на длъжността си като съдия до 70-годишна възраст в съответствие с националните разпоредби, които са били в сила преди приемането на така отменените разпоредби.
- 109 При тези условия и предвид принципите, припомнени в точки 69 и 70 от настоящото решение, няма основание Съдът да се произнася по съществуващото на въпросите по дело С-585/18.

По допустимостта на втория и третия от въпросите по дела C-624/18 и C-625/18

- 110 Полското правителство изтъква, че вторият и третият въпрос по дела C-624/18 и C-625/18 са недопустими. На първо място, тези въпроси били безпредметни, доколкото нямало необходимост да им се отговаря, тъй като съгласно член 379, точка 4 от Гражданския процесуален кодекс всеки съдебен акт на колегията по трудови и социалноосигурителни спорове по висящите пред нея дела, във връзка с които е отправила преюдициалните запитвания, би бил нищожен поради постановяването му в нарушение на правилата за състава на съда и за подсъдността. Всъщност заседаващият по тези дела съдебен състав от въпросната колегия бил тричленен, а член 79 от новия закон за Върховния съд предвиждал дела като тези в главните производства да се разглеждат на първа инстанция в състав от един съдия. На второ място, при всички положения не можело отговорите на посочените въпроси да доведат до учредяване на компетентност за запитващата юрисдикция да разглежда дела, които са подсъдни на друга колегия на Sąd Najwyższy (Върховен съд), без да се стигне до накърняване на изключителната компетентност на държавите членки да организират съдебната си система и превишаване на правомощията на Съюза, а следователно тези отговори не били от значение за решаването на споровете в главните производства.
- 111 Така изтъкнатите съображения обаче имат отношение към някои аспекти по съществуто на поставените въпроси и съответно не биха могли да се отразят на допустимостта им.
- 112 Всъщност посочените въпроси по същество се отнасят именно до това дали въпреки действащите в съответната държава членка национални правила за подсъдността всеки съд в положението на запитващата юрисдикция би бил длъжен по силата на упоменатите в тези въпроси разпоредби от правото на Съюза да не приложи тези национални правила и в такъв случай да приеме, че споровете в главните производства са подсъдни на него. Решението, с което Съдът евентуално би потвърдил наличието на подобно задължение, обаче ще е задължително за запитващата юрисдикция и за всички други органи на Република Полша, а изтъкнатите от полското правителство национални разпоредби относно нищожността на съдебните актове и подсъдността не биха могли да са пречка за това.
- 113 Следователно възраженията на полското правителство срещу допустимостта на преюдициалните въпроси не могат да се приемат.

По съществуто на втория и третия от въпросите по дела C-624/18 и C-625/18

- 114 Необходимо е да се припомни, че както следва от точки 77—81 от настоящото решение, в случаи като разглежданите в главните производства, при които ищците твърдят, че спрямо тях са допуснати нарушения на предвидената в Директива 2000/78 забрана на основаната на възрастта дискриминация в областта на заетостта, приложими са както член 47 от Хартата, който гарантира правото на ефективна съдебна защита, така и член 9, параграф 1 от Директивата, който препотвърждава това право на ефективни правни средства за защита.
- 115 В това отношение съгласно постоянната съдебна практика, щом няма правна уредба на Съюза в съответната област, наистина във вътрешния правен ред на всяка държава членка следва да се посочат компетентните юрисдикции и да се определят процесуалните правила за съдебните производства, предназначени да гарантират защитата на произтичащите от правния ред на Съюза субективни права, но все пак държавите членки носят отговорност да осигурят във всеки отделен случай спазването на гарантираното с член 47 от Хартата право на ефективна съдебна защита на тези права (вж. в този смисъл решения от 22 октомври 1998 г., IN. CO. GE.'90 и др., C-10/97—C-22/97, EU:C:1998:498, т. 14 и цитираната съдебна практика, от 15 април 2008 г., Impact, C-268/06, EU:C:2008:223, т. 44 и 45, както и от 19 март 2015 г., E.ON Földgáz Trade, C-510/13, EU:C:2015:189, т. 49 и 50 и цитираната съдебна практика).

- 116 Освен това трябва да се припомни, че съгласно член 52, параграф 3 от Хартата, доколкото тя съдържа права, съответстващи на права, гарантирани от ЕКПЧ, техният смисъл и обхват са същите като дадените им в посочената конвенция.
- 117 Както обаче следва от разясненията, свързани с член 47 от Хартата, които в съответствие с член 6, параграф 1, трета алинея ДЕС и член 52, параграф 7 от Хартата трябва да се вземат предвид при тълкуването ѝ, първа и втора алинея от член 47 съответстват на член 6, точка 1 и на член 13 от ЕКПЧ (решение от 30 юни 2016 г., Toma и Biroul Executorului Judecătoresc Horațiu-Vasile Cruduleci, C-205/15, EU:C:2016:499, т. 40 и цитираната съдебна практика).
- 118 Следователно Съдът трябва да следи даването от него тълкуване на член 47, втора алинея от Хартата да осигурява равнище на защита, което да не се отклонява от гарантираното с член 6 от ЕКПЧ, така както е тълкуван от Европейския съд по правата на човека (решение от 29 юли 2019 г., Gambino и Нука, C-38/18, EU:C:2019:628, т. 39).
- 119 Що се отнася до съдържанието на член 47, втора алинея от Хартата, от самия текст на тази разпоредба следва, че закрепеното в нея основно право на ефективни правни средства за защита включва в частност правото на всекиго делото му да бъде гледано справедливо от независим и безпристрастен съд.
- 120 Това изискване за независимост на съдилищата, присъщо за правосъдната дейност, спада към основното съдържание на правото на ефективна съдебна защита и на основното право на справедлив съдебен процес, което има кардинално значение като гаранция за защитата на всички права, които правните субекти черпят от правото на Съюза, и за опазването на общите ценности на държавите членки, прогласени в член 2 ДЕС, по-конкретно на ценността правова държава (решение от 24 юни 2019 г., Комисия/Полша (Независимост на Върховния съд), C-619/18, EU:C:2019:531, т. 58 и цитираната съдебна практика).
- 121 Има трайна съдебна практика, която гласи, че посоченото изискване за независимост включва два аспекта. Първият аспект, който е външен, изисква съответният орган да упражнява функциите си напълно самостоятелно, без да е йерархично обвързан или да е подчинен на когото и било и без да получава нареждания или инструкции от какъвто и да било вид, като по този начин е защитен от външна намеса или натиск, които могат да накърнят независимостта на преценката на членовете му и да повлияят на техните решения (решения от 25 юли 2018 г., Minister for Justice and Equality (Недостатъци на съдебна система), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, т. 63 и цитираната съдебна практика, както и от 24 юни 2019 г., Комисия/Полша (Независимост на Върховния съд), C-619/18, EU:C:2019:531, т. 72).
- 122 Вторият аспект, който е вътрешен, е свързан с понятието за безпристрастност и визира еднаквата отдалеченост от страните по спора и от съответните им интереси с оглед на предмета на спора. Този аспект изисква запазването на обективност и липсата на всякакъв интерес от изхода на спора извън строгото прилагане на правната норма (решения от 25 юли 2018 г., Minister for Justice and Equality (Недостатъци на съдебна система), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, т. 65 и цитираната съдебна практика, както и от 24 юни 2019 г., Комисия/Полша (Независимост на Върховния съд), C-619/18, EU:C:2019:531, т. 73).
- 123 Тези гаранции за независимост и безпристрастност изискват наличието на правила — по-конкретно за състава на органа, за назначаването, срока на упражняване на функциите, както и основанията за самоотвод, отвод и освобождаване от длъжност на членовете му — които позволяват да се отстрани всяко оправдано съмнение у правните субекти в неподатливостта на този орган на влиянието на външни фактори и в неутралността му по отношение на противопоставящите се интереси (решения от 25 юли 2018 г., Minister for Justice and Equality

(Недостатъци на съдебна система), С-216/18 PPU, EU:C:2018:586, т. 66 и цитираната съдебна практика, както и от 24 юни 2019 г., Комисия/Полша (Независимост на Върховния съд), С-619/18, EU:C:2019:531, т. 74).

- 124 Освен това принципът на разделение на властите, характерен за функционирането на всяка правова държава, изисква да се гарантира независимостта на съдилищата спрямо законодателната и изпълнителната власт (вж. в този смисъл решение от 10 ноември 2016 г., Poltorak, С-452/16 PPU, EU:C:2016:858, т. 35).
- 125 В това отношение е важно съдиите да са защитени от външна намеса или натиск, които могат да застрашат тяхната независимост. Упоменатите в точка 123 от настоящото решение правила трябва по-специално да позволяват да се изключи не само всяко пряко влияние под формата на инструкции, но и всички форми на косвено влияние, които биха могли да насочват решенията на съответните съдии (вж. в този смисъл решение от 24 юни 2019 г., Комисия/Полша (Независимост на Върховния съд), С-619/18, EU:C:2019:531, т. 112 и цитираната съдебна практика).
- 126 Това тълкуване на член 47 от Хартата намира потвърждение в практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) относно член 6, точка 1 от ЕКПЧ, съгласно която тази разпоредба изисква съдилищата да са независими както от страните, така и от изпълнителната и законодателната власт (ЕСПЧ, 18 май 1999 г., Ninn-Hansen с/у Дания, SE:ECHR:1999:0518DEC002897295, стр. 19 и цитираната съдебна практика).
- 127 Съгласно постоянната практика на ЕСПЧ, за да се установи дали даден съд е „независим“ по смисъла на член 6, точка 1 от ЕКПЧ, трябва да се вземат предвид в частност начинът на назначаване на членовете и продължителността на мандата им, наличието на защита срещу външен натиск и дали съответният орган изглежда независим (ЕСПЧ, 6 ноември 2018 г., Ramos Nunes de Carvalho e Sá с/у Португалия, SE:ECHR:2018:1106JUD005539113, § 144 и цитираната съдебна практика), като за последния аспект ЕСПЧ уточнява, че става дума всъщност за доверието, което всеки съд трябва да вдъхва на правните субекти в едно демократично общество (вж. в този смисъл ЕСПЧ, 21 юни 2011 г., Fruni с/у Словакия, SE:ECHR:2011:0621JUD000801407, § 141).
- 128 Що се отнася до условието „безпристрастност“ по смисъла на член 6, точка 1, има също трайна практика на ЕСПЧ, съгласно която то може да се разглежда от различни страни, а именно от субективна страна, като се вземат предвид личните убеждения и поведението на съдията, тоест като се прецени дали не е показан, че е взел страна или че има лично предубеждение по конкретния случай, а също и от обективна страна, което предполага да се определи дали съдът, в частност предвид състава му, дава достатъчни гаранции, които да изключват всяко оправдано съмнение в неговата безпристрастност. Що се отнася до обективната преценка, тя се свежда до въпроса дали независимо от личното поведение на съдията определени доказуеми факти не дават основание за съмнение в неговата безпристрастност. В това отношение дори външното впечатление може да е от значение. Тук отново става дума за доверието, което съдилищата в едно демократично общество трябва да вдъхват на правните субекти, като се започне от страните в производството (вж. по-специално ЕСПЧ, 6 май 2003 г., Kleyn и др. с/у Нидерландия, SE:ECHR:2003:0506JUD003934398, § 191 и цитираната съдебна практика, както и 6 ноември 2018 г., Ramos Nunes de Carvalho e Sá с/у Португалия, SE:ECHR:2018:1106JUD005539113, § 145, 147 и 149 и цитираната съдебна практика).
- 129 Както многократно е подчертавал ЕСПЧ, тези понятия за независимост и обективна безпристрастност са тясно свързани, което обикновено предполага да се разглеждат заедно (вж. по-специално ЕСПЧ, 6 май 2003 г., Kleyn и др. с/у Нидерландия, SE:ECHR:2003:0506JUD003934398, § 192 и цитираната съдебна практика, и 6 ноември 2018 г., Ramos Nunes de Carvalho e Sá с/у Португалия, SE:ECHR:2018:1106JUD005539113, § 150 и

цитираната съдебна практика). Съгласно практиката на ЕСПЧ, когато се преценява дали ли са причини за съмнение, че по конкретно дело не са изпълнени изискванията за независимост или за обективна безпристрастност, мнението на дадена страна е меродавно, но няма решаващо значение. Определящото е дали съответните съмнения могат да се приемат за обективно оправдани (вж. по-специално ЕСПЧ, 6 май 2003 г., *Kleyn и др. с/у Нидерландия*, СЕ:ЕCHR:2003:0506JUD003934398, § 193 и 194 и цитираната съдебна практика, както и 6 ноември 2018 г., *Ramos Nunes de Carvalho e Sá с/у Португалия*, СЕ:ЕCHR:2018:1106JUD005539113, § 147 и 152 и цитираната съдебна практика).

- 130 По този въпрос ЕСПЧ многократно подчертава, че наистина принципът на разделение на изпълнителната и съдебната власт има все по-нарастващо значение в практиката му, но всъщност нито член 6, нито която и да било друга разпоредба на ЕКПЧ задължава държавите да възприемат определен конституционен модел и да уредят по един или друг начин отношенията и взаимодействието между различните власти в държавата, нито ги задължава да се съобразяват с едно или друго схващане в конституционната теория за допустимите граници на това взаимодействие. Въпросът винаги е в това дали изискванията на ЕКПЧ са спазени по конкретното дело (вж. по-специално ЕСПЧ, 6 май 2003 г., *Kleyn и др. с/у Нидерландия*, СЕ:ЕCHR:2003:0506JUD003934398, § 193 и цитираната съдебна практика, 9 ноември 2006 г., *Sacilor Lormines с/у Франция*, СЕ:ЕCHR:2006:1109JUD006541101, § 59 и 18 октомври 2018 г., *Thiam с/у Франция*, СЕ:ЕCHR:2018:1018JUD008001812, § 62 и цитираната съдебна практика).
- 131 В настоящия случай изразените от запитващата юрисдикция съмнения се отнасят по същество до това дали може да се приеме — като се имат предвид националните правила, с които се създава специфичен орган като дисциплинарната колегия и които уреждат в частност компетентността на този орган, състава му и реда и условията за назначаване на съдиите в него, а също и контекстът, в който е създаден органът и са назначени съдиите в него — че такъв орган и неговите членове отговарят на изискванията за независимост и безпристрастност, на които трябва да отговаря всеки съд по силата на член 47 от Хартата, когато следва да се произнесе по спор, в който правен субект изтъква, както в случая, че спрямо него е допуснато нарушение на правото на Съюза.
- 132 Това е въпрос, по който в крайна сметка ще трябва да се произнесе запитващата юрисдикция, след като направи необходимите за тази цел преценки. Всъщност трябва да се припомни, че член 267 ДФЕС оправомощава Съда не да прилага нормите на правото на Съюза към определен случай, а само да се произнася по тълкуването на Договорите и на актовете на институциите на Съюза. Съгласно постоянната съдебна практика Съдът все пак може в рамките на съдебното сътрудничество, въведено с този член, и въз основа на материалите по делото да предостави на националната юрисдикция насоките за тълкуването на правото на Съюза, които могат да ѝ бъдат полезни, когато преценява действието на една или друга от неговите разпоредби (решение от 16 юли 2015 г., *ЧЕЗ Разпределение България*, С-83/14, ЕУ:С:2015:480, т. 71 и цитираната съдебна практика).
- 133 Що се отнася тук до самите условия, при които са назначени членовете на дисциплинарната колегия, следва най-напред да се уточни, че сам по себе си фактът на назначаването им от президента на Републиката не е годен да ги обвърже с някаква зависимост от него, нито да породи съмнения в тяхната безпристрастност, ако от момента на назначаването им нататък те не са изложени на натиск и не получават инструкции при упражняването на функциите си (вж. в този смисъл решение от 31 януари 2013 г., *D. и A.*, С-175/11, ЕУ:С:2013:45, т. 99, както и ЕСПЧ, 28 юни 1984 г., *Campbell и Fell с/у Обединеното кралство*, СЕ:ЕCHR:1984:0628JUD000781977, § 79, 2 юни 2005 г., *Zolotas с/у Гърция*, СЕ:ЕCHR:2005:0602JUD003824002 § 24 и 25, 9 ноември 2006 г., *Sacilor Lormines с/у Франция*, СЕ:ЕCHR:2006:1109JUD006541101, § 67 и 18 октомври 2018 г., *Thiam с/у Франция*, СЕ:ЕCHR:2018:1018JUD008001812, § 80 и цитираната съдебна практика).

- 134 Остава необходимо обаче да се гарантира, че решенията за назначаване се вземат при материалноправни и процесуалноправни условия, които не биха могли да породят оправдани съмнения у правните субекти в неподатливостта на съответните съдии на влиянието на външни фактори и в неутралността им по отношение на противопоставящите се интереси от момента на назначаването им нататък (вж. по аналогия решение от 24 юни 2019 г., Комисия/Полша (Независимост на Върховния съд), С-619/18, EU:C:2019:531, т. 111).
- 135 За тази цел в частност е важно въпросните материалноправни и процесуалноправни условия да бъдат уредени така, че да отговарят на изискванията, припомнени в точка 125 от настоящото решение.
- 136 За настоящия случай следва да се отбележи, че член 30 от новия закон за Върховния съд урежда всички условия, на които трябва да отговаря дадено лице, за да може да бъде назначено за член на посочения съд. Освен това съгласно член 179 от Конституцията и член 29 от новия закон за Върховния съд съдиите в дисциплинарната колегия, подобно на съдиите в другите колегии на посочения съд, се назначават от президента на Републиката по предложение на KRS — органът, на който член 186 от Конституцията възлага задачата да бъде пазител на независимостта на съдилищата и съдиите.
- 137 Участието на такъв орган в процеса по назначаване на съдии по принцип може да е несъмнено годно да допринесе за обективното протичане на този процес (вж. по аналогия решение от 24 юни 2019 г., Комисия/Полша (Независимост на Върховния съд), С-619/18, EU:C:2019:531, т. 115; в този смисъл вж. също ЕСПЧ, 18 октомври 2018 г., Thiam с/у Франция, CE:ECHR:2018:1018JUD008001812, § 81 и 82). По-конкретно, обвързването на самата възможност на президента на Републиката да назначи даден съдия в Sąd Najwyższy (Върховен съд) с условието да има предложение в този смисъл от KRS, е годно да зададе обективни рамки на свободата на действие, с която разполага президентът на Републиката при упражняването на така предоставеното му правомощие.
- 138 Това обаче е така само при определени условия, едно от които е самият този орган да е достатъчно независим от законодателната и изпълнителната власт, както и от органа, до който трябва да отправи предложението за назначаване (вж. по аналогия решение от 24 юни 2019 г., Комисия/Полша (Независимост на Върховния съд), С-619/18, EU:C:2019:531, т. 116).
- 139 Всъщност степента на независимост, с която се ползва KRS спрямо законодателната и изпълнителната власт при упражняването на така определените му от националния закон функции в качеството му на орган, на който член 186 от Конституцията възлага задачата да бъде пазител на независимостта на съдилищата и съдиите, може да е от значение, когато се преценява дали избраните от него съдии ще отговарят на произтичащите от член 47 от Хартата изисквания за независимост и безпристрастност.
- 140 Запитващата юрисдикция ще трябва да провери дали KRS дава достатъчно гаранции за независимост от законодателната и изпълнителната власт, като вземе предвид всички обстоятелства, които са релевантни от фактическа и от правна страна и които имат отношение както към условията, при които са назначени членовете на този орган, така и към начина, по който той конкретно изпълнява задачата си.
- 141 Запитващата юрисдикция споменава редица обстоятелства, които според нея биха могли да породят съмнения в независимостта на KRS.
- 142 В това отношение едно или друго от изтъкнатите от запитващата юрисдикция обстоятелства може и да не е проблематично само по себе си и в такъв случай да е въпрос за компетентност на държавите членки и на техен избор, но за сметка на това съвкупното им наличие в

съчетание с обстоятелствата, при които е направен този избор, може да събуди съмнение в независимостта на органа, определен да участва в процедурата по назначаване на съдиите, въпреки че такъв извод не би се наложил, ако тези обстоятелства се разглеждат поотделно.

- 143 С тази уговорка, следните от споменатите от запитващата юрисдикция обстоятелства могат да са релевантни за целите на тази цялостна преценка: първо, обстоятелството, че KRS е конституиран в новия си състав чрез съкращаване на текущия четиригодишен мандат на дотогавашните му членове, второ, обстоятелството, че докато по-рано 15-те членове на KRS от съдийската квота са били избирани от колегите си магистрати, то понастоящем те се избират от една от структурите на законодателната власт измежду кандидати, които могат да се издигат от 2000 граждани или от 25 съдии, а тази реформа довежда до назначения, вследствие от които броят на членовете на KRS, които са пряко свързани с политическата власт или избрани от нея, достига 23 от общо 25-те членове на този орган, и трето, евентуалното наличие на споменатите от запитващата юрисдикция нередности в процедурата по назначаване на някои членове от новия състав на KRS, обстоятелство, което тя ще трябва в такъв случай да провери.
- 144 За целите на посочената цялостна преценка запитващата юрисдикция има основание да вземе предвид и начина, по който въпросният орган изпълнява конституционната си задача на пазител на независимостта на съдилищата и съдиите и по който упражнява различните си правомощия, и по-конкретно дали върши това по начин, който би могъл да хвърли съмнение върху независимостта му от законодателната и изпълнителната власт.
- 145 Освен това, като се има предвид, че както личи от преписката, с която разполага Съдът, решенията на президента на Републиката за назначаване на съдии в Sąd Najwyższy (Върховен съд) не подлежат на съдебен контрол, запитващата юрисдикция следва да провери дали начинът, по който член 44, параграфи 1 и 1а от Закона за KRS определя в какви граници може да се обжалва решението на KRS, съдържащо преценката за всеки от кандидатите дали да бъде предложен за назначаване на съдийска длъжност в посочения съд, позволява да се осигури ефективен съдебен контрол върху въпросните решения на KRS, който да включва най-малкото проверка дали KRS не се е произнесъл при превишаване на правомощията си или при злоупотреба с власт, при неправилно прилагане на закона или при явна грешка в преценката (вж. в този смисъл ЕСПЧ, 18 октомври 2018 г., Thiam *с/у* Франция, СЕ:ЕCHR:2018:1018JUD008001812, § 25 и 81).
- 146 Независимо от тази проверка във връзка с условията, при които са назначени новите съдии в дисциплинарната колегия, и във връзка с ролята на KRS в това отношение, може също така да се наложи запитващата юрисдикция да вземе предвид различни други обстоятелства, които характеризират по-пряко тази колегия, за да се увери дали тя и нейните членове отговарят на изискванията за независимост и непристрастност, произтичащи от член 47 от Хартата.
- 147 Това се отнася, първо, за изтъкнатото от запитващата юрисдикция обстоятелство, че по силата на член 27, параграф 1 от новия закон за Върховния съд въпросната колегия има изключителна компетентност да разглежда делата по трудови и социалноосигурителни въпроси, отнасящи се до съдиите от Sąd Najwyższy (Върховен съд), както и делата за пенсионирането на тези съдии, дела, които преди това са били подсъдни на общите съдилища.
- 148 Макар подобно обстоятелство да не е определящо само по себе си, важно е все пак да се припомни, че що се отнася конкретно до споровете във връзка с пенсионирането на съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд), каквито са споровете в главните производства, прехвърлянето им на дисциплинарната колегия става успоредно с твърде спорното приемане на разпоредбите от новия закон на Върховния съд, с които се намалява пенсионната възраст за съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд) и се предвижда тази мярка да се прилага включително по отношение

на вече действащите съдии в посочения съд, а на президента на Републиката се предоставя дискреционно правомощие да разрешава на съдиите от този съд да продължат да изпълняват длъжността си и след навършването на новоопределената пенсионна възраст.

- 149 В това отношение обаче следва да се припомни, че в решение от 24 юни 2019 г., Комисия/Полша (Независимост на Върховния съд) (C-619/18, EU:C:2019:531), Съдът констатира, че с приемането на въпросните мерки Република Полша засяга несменяемостта и независимостта на съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд) и допуска неизпълнение на задълженията си по член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС.
- 150 Второ, в такъв контекст трябва също така да се подчертае посоченото и от запитващата юрисдикция обстоятелство, че по силата на член 131 от новия закон за Върховния съд дисциплинарната колегия трябва да се състои единствено от новоназначени съдии и съответно да не включва лица измежду вече действащите съдии в Sąd Najwyższy (Върховен съд).
- 151 Трето, следва да се отбележи, че макар да е създадена като колегия на Sąd Najwyższy (Върховен съд), дисциплинарната колегия за разлика от останалите колегии на този съд видимо се ползва с особено висока степен на самостоятелност в него, както личи в частност от член 20 от новия закон за Върховния съд.
- 152 Безспорно не всичките различни обстоятелства, посочени в точки 147—151 от настоящото решение, са годни сами по себе си и отделно от останалите да породят съмнение в независимостта на орган като дисциплинарната колегия, но при съвкупното им наличие въпросът би могъл да стои другояче, още повече ако упоменатата по-горе проверка по отношение на KRS покаже, че той не е независим от законодателната и изпълнителната власт.
- 153 В този смисъл, като вземе предвид, ако има такива, специфичните съображения или цели, евентуално изтъкнати пред нея с цел да се обосноват някои от спорните мерки, запитващата юрисдикция ще трябва да прецени дали съвкупното наличие на споменатите в точки 143—151 от настоящото решение обстоятелства и на всички други надлежно установени релевантни обстоятелства, с които се запознае, би могло да породии у правните субекти оправдани съмнения в неподатливостта на дисциплинарната колегия на влиянието на външни фактори, и по-конкретно на пряко или непряко влияние от законодателната и изпълнителната власт, както и в неутралността ѝ по отношение на противопоставящите се интереси, и в този смисъл би могло да стане причина този орган да не създава впечатление за независимост или за безпристрастност и с това потенциално да се накърни доверието, което правосъдието трябва да вдъхва на правните субекти в едно демократично общество.
- 154 Ако запитващата юрисдикция стигне до извода, че е именно така, от това ще следва, че подобен орган не отговаря на изискванията на член 47 от Хартата и на член 9, параграф 1 от Директива 2000/78, понеже не представлява независим и безпристрастен съд по смисъла на първата от тези разпоредби.
- 155 При подобна хипотеза запитващата юрисдикция иска също така да установи дали принципът на предимство на правото на Съюза я задължава да остави без приложение националните разпоредби, които предоставят именно на тази колегия компетентността по споровете в главните производства.
- 156 За да се отговори на този въпрос, трябва да се припомни, че правото на Съюза се характеризира с това, че произтича от автономен източник, представляван от Договорите, с предимството по отношение на правните системи на държавите членки, както и с директния ефект на цяла поредица разпоредби, приложими по отношение на техните граждани и самите тях. От тези същностни особености на правото на Съюза води началото си структурирана система от

принципи, норми и взаимозависими правоотношения, които обвързват взаимно самия Съюз и неговите държави членки, както и последните помежду им (становище 1/17 (ВИТС ЕС—Канада) от 30 април 2019 г., EU:C:2019:341, т. 109 и цитираната съдебна практика).

- 157 Принципът на предимство на правото на Съюза утвърждава върховенството на правото на Съюза над правото на държавите членки (решение от 24 юни 2019 г., Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, т. 53 и цитираната съдебна практика).
- 158 Този принцип съответно задължава всички институции на държавите членки да осигурят пълното действие на различните норми на Съюза, като правото на държавите членки не може да накърнява признатото действие на тези различни норми на територията на посочените държави (решение от 24 юни 2019 г., Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, т. 54 и цитираната съдебна практика).
- 159 В това отношение трябва в частност да се отбележи, че принципът на съответстващо тълкуване на вътрешното право — съгласно който националната юрисдикция е длъжна във възможно най-голяма степен да тълкува вътрешното право в съответствие с изискванията на правото на Съюза — е присъщ за системата на Договорите, тъй като позволява на националната юрисдикция в рамките на своята компетентност да осигури пълната ефективност на правото на Съюза, когато се произнася по спора, с който е сезирана (решение от 24 юни 2019 г., Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, т. 55 и цитираната съдебна практика).
- 160 Отново по силата на принципа на предимство, в случай че му е невъзможно да тълкува националната правна уредба в съответствие с изискванията на правото на Съюза, националният съд, натоварен в рамките на своята компетентност с прилагането на разпоредбите от правото на Съюза, е длъжен да гарантира пълното им действие, като при необходимост по собствена инициатива оставя без приложение противоречащите им разпоредби от националното законодателство, дори да са по-късни, без да е необходимо да иска или да изчаква тяхната предварителна отмяна по законодателен път или по какъвто и да било друг ред, предвиден в конституцията (решение от 24 юни 2019 г., Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, т. 58 и цитираната съдебна практика).
- 161 В това отношение всеки сезиран в рамките на своята компетентност национален съд в качеството си на орган на държава членка е по-точно длъжен да не прилага националните разпоредби, противоречащи на разпоредба от правото на Съюза с директен ефект, в разглеждания от него спор (решение от 24 юни 2019 г., Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, т. 61 и цитираната съдебна практика).
- 162 Що се отнася до член 47 от Хартата, от практиката на Съда следва, че тази разпоредба е достатъчна сама по себе си и не се нуждае от уточняване в разпоредби на правото на Съюза или на националното право, за да породи право за частноправните субекти, което те да могат да изтъкват като такова (решения от 17 април 2018 г., Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, т. 78 и от 29 юли 2019 г., Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, т. 56).
- 163 Същото важи и за член 9, параграф 1 от Директива 2000/78, доколкото, както беше припомнено в точка 80 от настоящото решение, като предвижда, че държавите членки осигуряват възможност на всички лица, които се считат за засегнати поради неприлагането спрямо тях на принципа за равно третиране, да защитят правата си, посочената разпоредба изрично препотвърждава правото на ефективни правни средства за защита в разглежданата област. Всъщност, когато прилагат Директива 2000/78, държавите членки са длъжни да спазват член 47 от Хартата и в този смисъл да определят характеристиките на способа за защита, изискван по член 9, параграф 1 от Директивата, в съответствие с въпросния член 47 (вж. по аналогия решение от 29 юли 2019 г., Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, т. 55 и 56).

- 164 Следователно в хипотезата, посочена в точка 160 от настоящото решение, националната юрисдикция е длъжна да осигури в рамките на своята компетентност съдебната защита, която произтича за правните субекти от член 47 от Хартата и член 9, параграф 1 от Директива 2000/78, и да гарантира пълното действие на тези разпоредби, като при необходимост остави без приложение всяка национална разпоредба, които им противоречи (вж. в този смисъл решение от 17 април 2018 г., Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, т. 79).
- 165 Същевременно национална разпоредба, съгласно която произнасянето по даден спор, в който правният субект изтъква, както в случая, че са нарушени неговите права, произтичащи от норми на правото на Съюза, е от изключителната компетентност на определен орган, който не отговаря на изискванията за независимост и безпристрастност, произтичащи от член 47 от Хартата, би лишила заинтересованото лице от всякакви ефективни правни средства за защита по смисъла на този член и на член 9, параграф 1 от Директива 2000/78 и би била в разрез с основното съдържание на правото на ефективни правни средства за защита, закрепено в член 47 от Хартата (вж. по аналогия решение от 29 юли 2019 г., Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, т. 72).
- 166 Следователно, когато е видно, че дадена национална разпоредба предоставя компетентността по спорове като разглежданите в главните производства на орган, който не отговаря на изискванията за независимост или безпристрастност, наложени от правото на Съюза, и в частност от член 47 от Хартата, всеки друг съдебен орган, сезиран с такъв спор, е длъжен — за да гарантира ефективна съдебна защита по смисъла на посочения член 47 и в съответствие с принципа на лоялно сътрудничество, закрепен в член 4, параграф 3 ДЕС — да остави без приложение тази национална разпоредба, така че спорът да може да бъде разрешен от съд, който отговаря на въпросните изисквания и на който споровете в съответната област биха били подсъдни, ако посочената разпоредба не беше пречка за това, а именно, по общо правило, съдът, на който спорът е бил подсъден съгласно действащото законодателство отпреди законодателното изменение, с което компетентността е предоставена на органа, който не отговаря на упоменатите изисквания (вж. по аналогия решения от 22 май 2003 г., Connec Austria, C-462/99, EU:C:2003:297, т. 42 и от 2 юни 2005 г., Koppensteiner, C-15/04, EU:C:2005:345, т. 32—39).
- 167 Що се отнася освен това до членове 2 ДЕС и 19 ДЕС, които също са посочени във въпросите на запитващата юрисдикция до Съда, следва да се припомни, че член 19 ДЕС, който конкретизира правовата държава като ценност, утвърдена с член 2 ДЕС, възлага на националните юрисдикции и на Съда задачата да гарантират пълното прилагане на правото на Съюза във всички държави членки, както и съдебната защита на правата, които правните субекти черпят от правото на Съюза (решение от 24 юни 2019 г., Комисия/Полша (Независимост на Върховния съд), C-619/18, EU:C:2019:531, т. 47 и цитираната съдебна практика).
- 168 Посоченият в член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС принцип на ефективната съдебна защита на правата, които правните субекти черпят от правото на Съюза, обаче е общ принцип на правото на Съюза, понастоящем закрепен в член 47 от Хартата, така че първата от тези разпоредби задължава всички държави членки да предвидят правните средства, необходими за осигуряването на ефективна правна защита по смисъла по-специално на втората от упоменатите разпоредби в областите, обхванати от правото на Съюза (решение от 24 юни 2019 г., Комисия/Полша (Независимост на Върховния съд), C-619/18, EU:C:2019:531, т. 49 и 54 и цитираната съдебна практика).
- 169 При тези условия за целите на отговора на въпросите на запитващата юрисдикция и за целите на решаването на споровете, с които тя е сезирана, не е необходим отделен анализ на член 2 ДЕС и член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС — той само би потвърдил вече направените изводи в точки 153 и 154 от настоящото решение.

- 170 Накрая, в настоящия случай не е и необходимо Съдът да тълкува член 267 ДФЕС, който запитващата юрисдикция също посочва във въпросите си. Всъщност в акта за преюдициално запитване тази юрисдикция не дава никакво обяснение за причините, поради които тълкуването на този член би могло да е релевантно за решаването на въпросите, по които тя трябва да се произнесе в главните производства. Освен това при всички положения тълкуването на член 47 от Хартата и на член 9, параграф 1 от Директива 2000/78 в точки 114—154 от настоящото решение се явява достатъчно, за да осигури яснота на запитващата юрисдикция за целите на решенията, които тя ще трябва да вземе в тези производства.
- 171 По всички изложени съображения на втория и третия от въпросите по дела С-624/18 и С-625/18 трябва да се отговори, както следва:
- Член 47 от Хартата и член 9, параграф 1 от Директива 2000/78 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат възможност произнасянето по спорове, свързани с прилагането на правото на Съюза, да е от изключителната компетентност на орган, който не представлява независим и безпристрастен съд по смисъла на първата от тези разпоредби. Това е така, когато обективните условия, при които е създаден този орган, неговите характеристики и начинът на назначаване на членовете му биха могли да породят у правните субекти оправдани съмнения в неподатливостта на този орган на влиянието на външни фактори, и по-конкретно на пряко или непряко влияние от законодателната и изпълнителната власт, както и в неутралността му по отношение на противопоставящите се интереси, и в този смисъл биха могли да станат причина посоченият орган да не създава впечатление за независимост или за безпристрастност и с това потенциално да се накърни доверието, което правосъдието трябва да вдъхва на правните субекти в едно демократично общество. Запитващата юрисдикция следва да определи въз основа на всички релевантни обстоятелства, които е установила, дали това е така по отношение на орган като дисциплинарната колегия на Sąd Najwyższy (Върховен съд).
 - В подобна хипотеза принципът на предимство на правото на Съюза трябва да се тълкува в смисъл, че задължава запитващата юрисдикция да остави без приложение разпоредбата от националното право, с която на този орган е предоставена компетентността по споровете в главните производства, така че тези спорове да може да бъдат разгледани от съд, който отговаря на упоменатите изисквания за независимост и безпристрастност и на който споровете в съответната област биха били подсъдни, ако посочената разпоредба не беше пречка за това.

По съдебните разноски

- 172 С оглед на обстоятелството, че за страните в главните производства настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

- 1) Няма основание да се отговаря на въпросите на Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (колегия по трудови и социалноосигурителни спорове) на Sąd Najwyższy (Върховен съд, Полша) по дело С-585/18, нито на първия въпрос на тази юрисдикция по дела С-624/18 и С-625/18.

2) Вторият и третият въпрос на посочената юрисдикция по дела С-624/18 и С-625/18 налагат следния отговор:

Член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз и член 9, параграф 1 от Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат възможност произнасянето по спорове, свързани с прилагането на правото на Съюза, да е от изключителната компетентност на орган, който не представлява независим и безпристрастен съд по смисъла на първата от тези разпоредби. Това е така, когато обективните условия, при които е създаден този орган, неговите характеристики и начинът на назначаване на членовете му биха могли да породят у правните субекти оправдани съмнения в неподатливостта на този орган на влиянието на външни фактори, и по-конкретно на пряко или непряко влияние от законодателната и изпълнителната власт, както и в неутралността му по отношение на противопоставящите се интереси, и в този смисъл биха могли да станат причина посоченият орган да не създава впечатление за независимост или за безпристрастност и с това потенциално да се накърни доверието, което правосъдието трябва да вдъхва на правните субекти в едно демократично общество. Запитващата юрисдикция следва да определи въз основа на всички релевантни обстоятелства, които е установила, дали това е така по отношение на орган като дисциплинарната колегия на Sąd Najwyższy (Върховен съд).

В подобна хипотеза принципът на предимство на правото на Съюза трябва да се тълкува в смисъл, че задължава запитващата юрисдикция да остави без приложение разпоредбата от националното право, с която на този орган е предоставена компетентността по споровете в главните производства, така че тези спорове да може да бъдат разгледани от съд, който отговаря на упоменатите изисквания за независимост и безпристрастност и на който споровете в съответната област биха били подсъдни, ако посочената разпоредба не беше пречка за това.

Подписи